

AGDER FYLKESKOMMUNE
Postboks 788 Stoa

4809 ARENDAL

Teknisk forvaltning

Dato: 16.02.2026
Vår ref.: 21/00542-63
Deres ref.:
Saksbeh.: Johan Martin Mathiassen
Telefon:

Supplering – klage over Agder fylkeskommunes vedtak 27.01.2026 – Tillatelse til havbeite med hummer ved Ystesteinen (VA FS 0801)

Klage etter forvaltningsloven – fra Farsund kommune som part i saken og med klagerett

1. Innledning og påstander

Farsund kommune viser til Agder fylkeskommunes vedtak av 27.01.2026, ref. 24/33701-60, der Aegir Havbruk AS gis fornyet 10-års tillatelse til havbeite med hummer på lokalitet 23676 Ydstesteinen, tillatelse nr. VA-FS-0801.

Aegir Havbruk AS har hatt havbeitetillatelse ved Ydstesteinen i to tidligere 10-årsperioder. Kommunestyret vedtok 13.02.2025 at konsesjonen ikke ønskes videreført og at området skal fredes. Agder fylkeskommune avsto opprinnelig søknaden. Aegir Havbruk AS påklaget avslaget. Klagesaksenheten i Fiskeridirektoratet opphevet avslaget, med vekt på at fredningsprosessene ikke var kommet langt nok og at kommunen ikke hadde benyttet pbl. § 13-1. Fylkeskommunen underrettet kommunen om Fiskeridirektoratets omgjøringsvedtak 26/1-26, og fattet vedtak om tillatelse 27/1-26. Kommunen ble ikke involvert, og ble ikke gitt anledning til å uttale seg før vedtaket ble fattet.

Den 03.02.2026 varslet kommunen midlertidig forbud etter pbl. § 13-1 og påklaget samtidig Fylkeskommunens vedtak.

Kommunen er planmyndighet etter plan- og bygningsloven og har i kommunestyrevedtak 13.02.2025 (sak 5/25) uttalt at den ikke ønsker en fornyelse av havbeitekonsesjonen. Kommunen ønsker i stedet å etablere fredningsområde for hummer på akvakulturområde A3. Kommunen hevder partsrettighet jf. fvl. § 2 første ledd bokstav e.

Den 03.02.2026 sendte kommunen klage på vedtaket. Det ble bedt om utsatt iverksetting, vist til føre-vare-prinsippet og opplyst at supplerende begrunnelse skulle ettersendes.

Samme dag sendte kommunen forhåndsvarsel om midlertidig forbud mot tiltak etter pbl. § 13-1 for samme område. I møte 12.02.26 vedtok kommunestyret å nedlegge slikt forbud, se vedlegg 3.

1.2 Kommunen påklager vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28, og ber om at klageinstansen fatter følgende vedtak

Søknad om fornyet tillatelse til havbeite ved Ydstesteinen avslås.

Grunnlaget for klagen er at vedtaket er beheftet med feil i rettsanvendelsen, brudd på naturmangfoldloven §§ 7–12, manglende utredning og begrunnelse, feil anvendelse av havbeiteforskriften § 7 og manglende vektlegging av kommunens fredningsprosess og ønsker.

2. Farsund kommune som part og bakgrunn for saken

Farsund kommune er berørt som planmyndighet og forvalter av sjøarealene hvor lokaliteten ligger. Kommunen har ved kommunestyret uttalt seg negativt til fornyet konsesjon og vedtatt at fredningsprosess skulle gjennomføres.

03.02.2026 sendte kommunen forhåndsvarsel om midlertidig forbud mot tiltak etter pbl. § 13-1 for akvakulturområde A3. I møte 12.02.26 vedtok kommunestyret å nedlegge slikt forbud, se vedlegg 3.

Kommunen har partsstatus, jf. fvl. § 2 første ledd bokstav e, og kommunen har klagerett, ettersom saken direkte gjelder kommunens myndighetsutøvelse og verneinteresser i området.

3. Ny behandling etter vedtak i Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet fattet vedtak i saken 23.01.2026, og saken ble sendt tilbake til Agder Fylkeskommune for **ny behandling**.

Kommunen mener at vedtaket innebærer at fylkeskommunen er pliktig til å foreta en ny og fullstendig behandling av saken basert på den forståelsen av regelverket som Fiskeridirektoratet redegjør for i sitt vedtak. Det skal være en reell to-instansbehandling av en slik søknad, og Fylkeskommunen må da gjøre en ny og fullstendig vurdering av alle relevante forhold på det tidspunktet som nytt vedtak fattes.

Fiskeridirektoratet redegjør i sitt vedtak for hva som er gjeldende forståelse av regelverket for behandling av en slik søknad om fornyet konsesjon som denne saken gjelder. Direktoratet angir hvilke forhold som kan/skal danne grunnlag for avslag på søknad om konsesjon i et område der en aktør allerede har drevet virksomhet. Ny behandling av saken i fylkeskommunen må bygge på den forståelsen av regelverket som Direktoratet redegjør for.

Havbeiteforskriften § 7 angir hvilke forhold som kan gi grunnlag for avslag på søknad om ny konsesjonsperiode, og Direktoratet angir at det som er aktuelt vilkår i denne saken er

avslag begrunnet i «andre vesentlige forhold». Det er på side 8 i vedtaket vist til at «hvis kommunen hadde nedlagt et midlertidig forbud i medhold av plan- og bygningslovens § 13-1, ville dette vilkåret utvilsomt vært oppfylt». Fylkeskommunen må ta dette som sitt rettslige utgangspunkt for ny vurdering av saken.

Farsund kommune har varslet slikt midlertidig forbud ved sitt brev av 03.02.2026. Kommunen må etter reglene for saksbehandling i plan- og bygningsloven, varsle et midlertidig forbud før dette vedtas. I møte 12.02.26 vedtok kommunestyret å nedlegge slikt forbud, se vedlegg 3.

Kommunestyret har også i sin behandling av denne saken tydelig gitt til kjenne at kommunen ikke ønsker videre drift av hummeroppdrett, og at kommunen har til intensjon å innføre vernesone i dette området. Farsund kommune anfører på denne bakgrunn at når Direktoratets forståelse av regelverket legges til grunn er vilkåret i forskriften om at «andre vesentlig forhold» nå oppfylt, og fylkeskommunen skal i sin nye behandling av saken gi avslag på søknaden.

4. Andre vesentlige forhold

Kommunen viser i tillegg til andre vesentlig forhold i denne saken, som også tilsier at søknaden skal avslås, ved ny behandling.

4.1 Havbeiteforskriften § 7

Forskriften oppstiller kumulative vilkår for å gi havbeiteløyve. Alle vilkår må være oppfylt.

4.2 Naturmangfoldloven §§ 7–12

Myndigheten skal legge prinsippene i §§ 8–12 til grunn i vurderingen, jf. nml. § 7. Vurderingene skal fremgå av vedtaket. Veiledning fra Statsforvalteren og uttalelser fra Sivilombudet om kravene til vurderingen vedlegges klagen. Vi understreker at kravet er at det er organets egen vurdering som skal komme frem.

4.3 Forvaltningsloven

Forvaltningsloven stiller krav til utredning og begrunnelse, jf. §§ 17, 24 og 25.

5. Anførsler

5.1 Anførsel 1 – Mangelfull vurdering etter nml. § 7

Påstand:

Agder fylkeskommune har ikke foretatt en tilstrekkelig *egen* vurdering etter nml. § 7. Fylkeskommunen skal gjøre en selvstendig vurdering slik at det blir en reell to-instansbehandling av dette spørsmålet.

Faktum:

Vedtaket refererer sektormyndigheter, men viser ingen egen vurdering av §§ 8–12. Sivilombudet har bedt Statsforvalter oppheve egne vedtak, der egen vurdering ikke fremgår. Statsforvalter har gitt veiledningsbrev. Uttalelsen og veiledningen er vedlagt.

Vurdering:

§ 7 krever at egen vurderingen skal fremgå av vedtaket. Dette er ikke oppfylt. Vi viser til veiledning fra Sivilombudet til Statsforvalter (vedlagt).

Konklusjon:

Saksbehandlingsfeil. Vedtaket er ugyldig.

5.2 Anførsel 2 – Mangelfullt kunnskapsgrunnlag (nml. § 8)**Påstand:**

Kunnskapsgrunnlaget er utilstrekkelig.

Faktum:

Det mangler oppdatert kunnskap om hummerbestand, naturtyper, langtidsvirkninger av 20 års drift og effekten av en tredje 10-årsperiode. Det henviser til at *«Havforskningsinstituttet sin vurdering at det er sannsynlig at en ikke ser endringer i miljøets tilstand»*

Vurdering:

§ 8 krever at vedtak bygger på vitenskapelig kunnskap. Normal sannsynlighetsovervekt som det vises til er ikke tilstrekkelig i sakstype som denne.

Konklusjon:

Kravet i § 8 er ikke oppfylt.

5.3 Anførsel 3 – Feil anvendelse av føre-var-prinsippet (nml. § 9)**Påstand:**

Føre-var-prinsippet er feiltolket.

Faktum:

Fylkeskommunen bygger på at skade «ikke er sannsynlig».

Vurdering:

§ 9 krever vurdering av risiko ved usikkerhet; normal sannsynlighetsovervekt er utilstrekkelig.

Konklusjon:

Feil rettsanvendelse.

5.4 Anførsel 4 – Manglende vurdering av samlet belastning (nml. § 10)**Påstand:**

Samlet belastning er ikke vurdert.

Faktum:

Ingen vurdering av 30 års drift samlet sett eller forholdet til annen aktivitet.

Vurdering:

§ 10 krever kumulativ vurdering. Normal sannsynlighetsovervekt er utilstrekkelig.

Konklusjon:

Kravet i § 10 er ikke oppfylt.

5.5 Anførsel 5 – Manglende vurdering etter nml. § 12**Påstand:**

Fylkeskommunen vurderte ikke alternative metoder eller lokaliseringer.

Faktum:

Fiskeridirektoratet vurderer fredning som mer egnet for bestand. Kommunen er tydelig på at dette er kommunens ønske.

Vurdering:

§ 12 krever vurdering av alternativer. En slik vurdering fremgår ikke. § 12 krever også at det må ses til hva som gir de beste samfunnsmessige resultater. Når fredning er tilrådet, både av kommune og direktoratet bør dette inngå som momenter i Fylkeskommunens egen vurdering.

Konklusjon:

Feil eller mangelfull vurdering.

5.6 Anførsel 6 – Feil anvendelse av havbeiteforskriften § 7 bokstav b og d**Påstand:**

Areal- og verneinteresser er feilvurdert.

Faktum:

Kommunen har vedtatt å igangsette fredningsprosess og uttalt at konsesjonen ikke ønskes fornyet. Prosessen med fredning er under behandling av fiskeridirektoratet. At denne pauses til saken er avgjort endrer ikke behandlingsstatus. Forhåndsvarsel om midlertidig forbud ble sendt 03.02.2026. I møte 12.02.26 vedtok kommunestyret å nedlegge slikt forbud, se vedlegg 3.

Vurdering:

Fylkeskommunen legger avgjørende vekt på at området ikke er formelt vernet og er avsatt til akvakultur. Dette er en for snever vurdering. Normal sannsynlighetsovervekt slik henvist til er også utilstrekkelig for vurderingen av verne- og arealinteresser.

Konklusjon:

Feil rettsanvendelse.

5.7 Anførsel 8 – Mangelfull begrunnelse og utredning (fvl. §§ 17, 24 og 25)

Påstand:

Vedtaket er mangelfullt begrunnet, utredet og varslet.

Faktum:

Det fremgår ikke klart hvilke faktiske forhold som er lagt til grunn eller hvilke hensyn som er vektlagt og hvilken vekt disse hensyn er gitt. Det fremgår heller ikke hvordan dette påvirker fredningsprosessen av hummer.

Ny behandling ble ikke varslet kommunen, med de opplysninger som fremgikk i Aegirs klage og fiskeridirektoratets opphevelsesvedtak, og kommunen ble derfor ikke gitt en rimelig frist for å utale seg.

Vurdering:

Begrunnelsen oppfyller ikke kravene etter fvl. §§ 24–25. § 17 er brutt.

Gitt fiskeridirektoratets vedtak er det stor grunn til å tro at det ville ha ledet til at saken ble mer opplyst, noe som kunne ha gitt seg utfall i sakens vedtak. Fvl. § 17 og 16 oppfattes med dette brutt.

Konklusjon:

Vesentlige mangler som med en viss sannsynlighet kunne ha ført til et annet utfall i saken.

6. Samlet konklusjon

Det er ikke foretatt en slik ny behandling av saken som Direktoratets vedtak angir. Direktoratets anvisning på forståelse av regelverket er ikke fulgt. Kommunens fredingsarbeid og arealprioriteringer er ikke tillagt relevant vekt.

Farsund kommune mener vedtaket beror på feil forståelse av naturmangfoldloven §§ 7–12 og mangelfull vurdering varsling og saksbehandling etter forvaltningsloven.

Vurderingene bygger videre på normal sannsynlighetsovervekt som er utilstrekkelig etter naturmangfoldlovens krav for denne typen saker.

Ved henvendelse angående saken, vennligst referer til saksnr. 21/00542.

Med hilsen

Johan Martin Mathiassen

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til: FISKERIDIREKTORATET, Postboks 185 Sentrum
, 5804 BERGEN
AEGIR HAVBRUK AS, Solborgveien 18, 4021 STAVANGER

Vedlegg:

orientering---nye-rutiner---handtering-av-klager-pa-kommunens-reguleringsvedtak-og-veiledning-om-naturmangfoldloven--7-12

Mangelfullt kunnskapsgrunnlag og vurdering etter naturmangfoldloven – reguleringsplan for hytteutbygging i Sørskogen - Sivilombu

21_00542-68 Saksutskrift - Kommunens oppfølging av tillatelse til havbeite hummer ved Ystestein 617051_1_1 (2)